

Ang Espiritu ng Propesiya: Ang Panahon ng Pagkaantala at ang Sigaw sa Hatinggabi

Ang Dalawang Talaan ni Habakkuk

Jeff Pippenger

2012-10-14

Isang Salita ng Paglilinaw

Kamakailan ay sinimulan naming ihanda ang transkripsiyon ng *Two Tables of Habakkuk* upang maisalin sa iba't ibang wikang kinakatawan sa aming website. Ang gawain ng paglalapat ng isang pasalitang presentasyon tungo sa isang nasusulat na presentasyon ay higit na masalimuot kaysa sa maaaring maunawaan ng isang hindi pamilyar sa lahat ng mga hakbang na kailangang pagdaanan upang maihayag ang isang pasalitang presentasyon bilang nasusulat na presentasyon, kalakip ang mga kinakailangang suliranin ng sa bandang huli ay pagsasalin ng materyal sa iba't ibang wika sa website. Kasasapol pa lamang naming simulan ang copy-editing ng una sa siyamnapu't limang presentasyon nang matuklasan ko ang isa pang hakbang na kailangan din naming pagdaanan. Ito ay may kinalaman sa sunud-sunod na pag-unlad ng mensaheng ito mula 1989 hanggang sa aming kasalukuyang kasaysayan.

Sa mga paglalahad noong humigit-kumulang labinlimang taon na ang nakalipas ay may mga katotohanang nasa sanggol pang kalagayan ng pagkaunawa. Ang una sa mga katotohanang iyon na dapat kong linawin ay ang pagdating ng ikalawang anghel sa kasaysayang Millerita. Naunawaan ko noon na ang ikalawang anghel ay dumating nang magsimulang isara ng mga iglesiang Protestante ang kanilang mga pintuan laban sa paglalahad ni Miller ng mensahe ng unang anghel, kasabay ng pagwawakas ng taong 1843. Si William Miller ay gumamit ng isang pagbilang ng panahon na pinaniniwalaan niyang nagpapakilala na ang mga taon ng 1843 ay nagsimula noong Marso 22, 1843 at nagtapos noong Marso 22, 1844. Inakala niya na ang tatlong propesiya na sa dakong huli ay inilagay sa dalawang banal na tsart ay magwawakas sa taong 1843, at naniwala siyang ang taóng iyon ay nagtapos noong Marso 22, 1844. Siya ay nagkamali sa dalawang punto.

Ang tatlong propesiya ng 1335 araw ng Daniel dose, ang 2520 taon ng “pitong panahon” ng Levitico dalawampu't anim, at ang 2300 araw ng Daniel walo ay naunawaan ni Miller na magtatapos noong Marso ng 1844. Pagkaraan nito ay pinatnubayan ng Panginoon si Samuel Snow upang maunawaan hindi lamang na ang mga propesiya ay nagwawakas hindi noong 1843 kundi noong 1844; kundi sinimulan din ni Snow na ilapat ang Karaiteng pagtutuos ng panahon, na hindi siyang paglalapat ng panahon na ginagamit ni Miller. Ginagamit ni Miller ang Rabiniko/pagtutuos na nakabatay sa ekuinoks ng panahon na ibinatay ang taon mula tagsibol hanggang tagsibol.

Nang aming iniharap ang Dalawang Talaan ni Habakkuk, hindi pa namin nauunawaan ang makasaysayang katotohanang ito at ginagamit namin ang karanasan ni Miller upang itakda ang Marso 22, 1844 bilang pagdating ng ikalawa at pasimula ng panahon ng paghihintay. Naunawaan ko noon, at nauunawaan ko pa rin ngayon, na ang pagdating ng anghel na iyon ay tumutugma sa

panahong tinanggihan ng mga Protestante ang mensahe ni Miller tungkol sa unang anghel, at ang sumusunod na sipi ang aking naging batayan.

“Noong Hunyo, 1842, ibinigay ni G. Miller ang kaniyang ikalawang serye ng mga panayam sa simbahan sa Casco Street sa Portland. Itinuring kong isang dakilang pribilehiyo ang makadalo sa mga panayam na ito; sapagkat ako’y nahulog sa panghihina ng loob, at hindi ko nadamang ako’y handa upang salubungin ang aking Tagapagligtas. Ang ikalawang seryeng ito ay lumikha ng higit na malaking pagkakagulo sa lunsod kaysa sa una. Maliban sa ilang kakaunting hindi kasama, isinara ng iba’t ibang denominasyon ang mga pintuan ng kanilang mga simbahan laban kay G. Miller. Maraming pangangaral mula sa iba’t ibang pulpito ang nagsikap na ilantad ang diumano’y mga panatikong kamalian ng tagapanayam; datapuwa’t mga karamihan ng sabik at balisang tagapakinig ang dumalo sa kaniyang mga pagpupulong, at marami ang hindi nakapasok sa gusali. Ang mga kapulungan ay di-karaniwang tahimik at matamang nakinig.” *Life Sketches*, 27.

Naunawaan ko na ang pagsasara ng mga pintuan sa mensahe ni Miller ay nagmarka ng pasimula ng pagtanggap sa unang anghel, at, alinsunod sa pagkaunawa ni Miller sa rabinikong/pagbibilang ng panahon batay sa equinox, ipinagpalagay ko na ang Marso 22, 1844 ang nagmarka ng pagtatapos ng 1843. Ang paglalahad ni Miller sa Portland noong Hunyo 1842 ay sa katunayan isang palatandaan na tumutukoy sa isang sumusulong na pagtanggap na sa dakong huli ay nagwakas noong Abril 18, 1844, ngunit noong panahon ng mga paglalahad ay hindi pa namin nakikilala ang paglalapat ni Samuel Snow ng Karaite na pagbibilang ng panahon.

Sa unang presentasyon na sinimulan naming i-copy-edit, nagsimula kong makita na ang naitala noong panahong iyon ay waring sumasalungat sa itinuturo natin ngayon. Gayunman, oo at hindi. Ito ay isa lamang pagbibigay-diin sa progresibong pagdating ng ikalawang anghel, at isa ring paglalarawan ng progresibong pag-aalis ng tatak sa mensaheng ito, gaya rin ng nangyari sa kasaysayan ng mga Millerite. Ang tandang paglilinaw na ito ay dapat tumugon sa mga natisod sa ating pagtukoy sa Abril 19, 1844 bilang unang kabiguan ng mga Millerite at sa itinuro noong nakaraan.

“Ang una at ikalawang mga mensahe ay ibinigay noong 1843 at 1844, at tayo ngayon ay nasa ilalim ng pagpapahayag ng ikatlo; ngunit ang tatlong mensaheng ito ay dapat pa ring ipahayag. Kasinghalaga ngayon gaya ng dati kailanman na ang mga ito ay ulitin sa mga naghahanap ng katotohanan. Sa pamamagitan ng panulat at tinig ay dapat nating ipaalingawngaw ang pahayag, na inilalahad ang pagkakasunod-sunod ng mga ito, at ang paglalapat ng mga propesiya na nagdadala sa atin sa mensahe ng ikatlong anghel. Hindi maaaring magkaroon ng ikatlo kung wala ang una at ikalawa. Ang mga mensaheng ito ay dapat nating ibigay sa sanlibutan sa pamamagitan ng mga lathalain, sa mga pahayag, na ipinakikita sa daloy ng kasaysayang panghula ang mga bagay na naganap na at ang mga bagay na magaganap pa.” *Selected Messages*, aklat 2, 104.

Ang Dalawang Talaan ni Habakkuk 2 ng 95

Pag-unawa sa Kalendaryong Millerita at sa Panahon ng Pagkaantala

Sa aming huling paglalahad, lumitaw ang tanong kung paanong ang Oktubre 22, 1844, ay maaaring maging ikasampung araw ng ikapitong buwan kung ang Marso 22, 1844, ang unang araw ng unang buwan. Ang mga Millerita noong Marso 1844 ay nagkamali sa kanilang pagkaunawa sa kanilang pinaniniwalaang katapusan ng 1843. Pagkatapos ng kabiguang iyon, muli nilang sinuri ang biblikal na pagtutuos ng panahon. Ito ay ipinaliliwanag sa aklat ni Gerhard Damsteegt na *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, lalo na sa mga pahina 89 at 92. Nang kanilang ipalagay na natapos na ang 1843, muli nilang sinuri ang dalawang sangkap ng kanilang pagkaunawa sa panahon: ang paglipat mula 1843 tungo sa 1844, at ang mga araw na nagmamarka sa pasimula at katapusan ng mga taon, upang kanilang makalkula ang ikasampung araw ng ikapitong buwan.

Madalas kong binibigyang-diin na mula Marso 22 hanggang Oktubre 22 ay pitong buwan. Hindi ko ipinahihiwatig na ito ang Kilusang Ikapitong Buwan, ngunit kapansin-pansin na pinaniwalaan ng mga Millerita na mahalaga ang Marso 22, at ito ay isang kapaki-pakinabang na palatandaang pangkaisipan—makalipas ang pitong buwan ay dadalhin ka nito sa Oktubre 22. Ito ay isang katotohanan.

Ang kabiguan at ang panahong paghihintay ay hindi mga katuparan ng isang propesiya ukol sa panahon, kundi sa halip ay bunga ng isang maling pagkaunawa ng mga Millerita. Ang kanilang maling pagkaunawa ang tumupad sa panahong paghihintay at sa kabiguan; walang tiyak na propesiya na nagsasaad na ang panahong paghihintay ay magsisimula sa isang tiyak na punto. Ang kanilang paniniwala na ang 1843 ay lumipas noong Marso 22, 1844, ang nagbunga ng kabiguan.

Sinabi ni Damsteegt:

Bagaman ang pagtutuos ng mga Karaite na nagtuturo sa pagwawakas ng taong Judio sa bagong buwan noong Abril 17, 1844, ay pinaboran sa mga pangunahing peryodikong Millerita, ang nakararami sa mga mananampalataya ay tumingin sa Marso 21, 1844 bilang panahon ng pagbabalik ni Cristo. Sa labas ng kilusang Millerita, ang Marso 21 ay malawak na kilala, at may lubhang pangkalahatang pag-aasam ng isang ganap na pagbagsak ng buong sistema ng Adventismo sa petsang iyon.

Nabasa natin kahapon na inaasahan ni Miller ang petsang iyon. Ang nakararami sa mga Millerita ay tumitingin sa petsang iyon, at maging ang kanilang mga kalaban ay alam iyon at pinagmamasdan iyon bilang patunay na ang mga Millerita ay huwad. Ito ang karaniwang pagkaunawa. Pagkaraan na lumipas iyon, sinimulan nilang siyasatin nang higit na masinsinan ang mga hula tungkol sa panahon, na umakay sa kanila sa Oktubre 22, 1844. Nagbibigay ito ng isang batayang sanggunian para sa tanong na lumitaw kahapon.

Ang Panahon ng Paghihintay at ang Unang Pangitain ni Ellen White

Ngayon, nais kong maglaan ng higit na panahon sa pagtingin sa panahon ng paghihintay. Mahalaga ito sapagkat tinatalakay natin ang unang pangitain ni Ellen White, kung saan sinasabi niya na ang maningning na liwanag sa pasimula ng landas patungo sa Langit ay ang Hatinggabing Panawagan, at kung itinataggi mo ang liwanag na iyon, mahuhulog ka mula sa landas patungo sa Langit.

Sinisikap kong ipakita na ang Hatinggabing Panawagan sa kaniyang pangitain ay sumasaklaw sa buong kasaysayan ng Mensahe ng Ikalawang Anghel.

Sa ganang akin, wala akong anumang suliranin sa pagsasabi na ang Sigaw sa Hatinggabi sa pangitaing iyon, na nasa pasimula ng landas at nagbibigay-liwanag sa buong daan, ay kumakatawan sa kasaysayan ng mga Millerita mula 1840 hanggang 1844. Ang mga puwersang gumagalaw sa kasaysayang iyon ay dapat maunawaang wasto. Ang katuparan ng Sigaw sa Hatinggabi mismo ay mula Agosto 12 hanggang 17, nang ang mensahe ay iniharap sa Exeter Camp Meeting, at pagkatapos ay dinala nila ang mensahe nang humigit-kumulang dalawang buwan—Setyembre at Oktubre, dalawang buwan at limang araw. Bago sumapit ang Oktubre 22, sila ay naghahanda para sa pagbabalik ng Panginoon. Ang panahong ito ng dalawang buwan ang kasaysayan ng Sigaw sa Hatinggabi. Gayunman, hindi mo mauunawaan ang panahong ito kung hindi mo mauunawaan ang mga hakbang na umakay patungo rito. Para sa akin, ang Sigaw sa Hatinggabi ay, sa mas tiyak na pakahulugan, ang kasaysayan ng panahon ng paghihintay, na nagpapatuloy hanggang Oktubre 22, 1844.

Paglalagyan ng mga Mensahe ng Tatlong Anghel

Narito ang kasaysayan mula 1840 hanggang 1844. May ilang talata sa Espiritu ng Propesiya kung saan sinasabi sa atin ni Sister White na kailangan nating malaman kung saan ilalagay ang mga mensahe. Kapag sinimulan mong ilugar ang mga mensahe, mapagtatanto mo na ang lahat ng mga mensahe ay dumarating sa isang takdang yugto ng panahon at pagkatapos nito ay pinagkakalooban ng kapangyarihan.

Ang Unang Anghel ay dumarating noong 1798 sa Panahon ng Wakas, kapag ang Aklat ni Daniel ay nabuksan at nagkaroon ng pagdami ng kaalaman. Ang Mensahe ng Unang Anghel ay binigyang-kapangyarihan noong Agosto 11, 1840, nang mapagtibay ang simulain ng taon-araw para sa buong sanlibutan, na nagpababa sa Anghel ng Apocalipsis 10, na sumasagisag sa pagbibigay-kapangyarihan sa Mensahe ng Unang Anghel.

Dumarating ang Ikalawang Anghel noong Hunyo ng 1842. Nabasa natin kahapon na noong Hunyo ng 1842, ibinigay ni G. Miller ang kanyang ikalawang serye ng mga pahayag sa simbahan sa Casco Street. Maliban sa iilang pagkakataon, isinara ng mga simbahang Protestante ang kanilang mga pintuan. Kaya, noong Hunyo ng 1842, dumarating ang Mensahe ng Ikalawang Anghel, sapagkat kapag isinara ng isang simbahang Protestante ang kanyang pintuan laban sa Mensahe ng Unang Anghel, ito ay nagiging bahagi ng Babilonia. Ang Mensahe ng Ikalawang Anghel ay isang panawagan na lumabas mula sa Babilonia. Ito ay sumusulong.

Sinasabi sa atin ni Sister White na bagaman nagsimulang isara ng mga Protestante ang kanilang mga pintuan noong Hunyo ng 1842, ang panawagang lumabas sa Babilonia—ang nilalaman ng Pabalita ng Ikalawang Anghel—ay hindi aktuwal na nagsimula hanggang sa Tag-init ng 1844.

Ang Mensahe ng Ikalawang Anghel ay dumarating noong Hunyo ng 1842 at binibigyang-kapangyarihan ng mensahe ng Sigaw sa Hatinggabi, Agosto 12–17, 1844, sa Camp Meeting ng Exeter.

Dumarating ang Ikatlong Anghel noong Oktubre 22, 1844, sapagkat sa araw na iyon ay nabuksan ang daan patungo sa Kabanal-banalang Dako, kung saan mauunawaan ng mga tao na si Cristo ngayon ang Dakilang Saserdote sa Kabanal-banalang Dako. Doon, nakikilala ang kaban ng tipan, at sa loob ng kaban ay naroon ang Sampung Utos. Nang dalhin si Sister White sa Kabanal-banalang Dako at minasdan ang Sampung Utos, nakita niya na ang utos tungkol sa Sabbath ay nagniningning nang higit kaysa sa iba, na nagmamarka sa kahalagahan ng Sabbath sa Mensahe ng Ikatlong Anghel. Ito ay magiging isang pagsubok tungkol sa Sabbath o Linggo. Noong Oktubre 22, 1844, dumarating ang nilalaman ng Mensahe ng Ikatlong Anghel.

Isang katangian ng lahat ng tatlong mensahe ay na nang dumating ang Mensahe ng Unang Anghel noong 1798, walang sinumang nakaunawa rito. Itinaas ng Panginoon si William Miller upang maging mensahero ng Unang Anghel, ngunit noon lamang 1818—makalipas ang dalawampung taon—na nagsimulang maunawaan ni Miller ang mensahe. Dumarating ang mensahe, ngunit nangangailangan ng panahon bago ito makilala ng bayan ng Diyos, at saka ito binibigyang-kapangyarihan.

Dumating ang Mensahe ng Ikalawang Anghel noong Hunyo ng 1842, ngunit walang mga Millerita noong 1842 ang nagsimulang tumawag sa mga simbahang Protestante na Babilonia. Hindi pa nila iyon nakikilala. Noon lamang Tag-init ng 1844 na sinimulan nilang makilala ito at tawagin ang mga tao palabas ng mga simbahan. Dumarating ang mensahe, saka ito nauunawaan, at saka ito binibigyan ng kapangyarihan.

Noong Oktubre 22, 1844, nang magkaroon si Hiram Edson ng kaniyang pangitain tungkol kay Cristo na lumilipat mula sa Banal na Dako tungo sa Kabanal-banalang Dako, tumanggap sila ng kaunting liwanag hinggil sa pagbabago ng ministeryo ni Cristo. Ngunit noong Oktubre 23, 1844, si Hiram Edson ay hindi pa handang sumulat ng isang artikulo o mangaral ng isang sermon tungkol sa Linggo bilang tatak ng halimaw. Hindi nila naunawaan ang Mensahe ng Ikatlong Anghel hanggang makaraan ang panahong iyon.

Ang Mensahe ng Ikatlong Anghel ay pinagkakalooban ng kapangyarihan, gaya ng nalalaman ng mga Seventh-day Adventist, kapag ito ay nilakipan ng Ikaapat na Anghel ng Apocalipsis 18. Para sa mga nanonood nito sa LiveStreaming o kalaunan sa mga DVD, maaaring naisin ninyong makipagtalo hinggil sa panahon ng paglakip ng Ikaapat na Anghel sa Ikatlo noong Setyembre 11, 2001. Sa puntong ito, wala kaming inihaharap na anumang mga pangangatwiran tungkol doon, ngunit hindi rin namin ito itinatangi: Ang Ikaapat na Anghel ay lumalakip sa Ikatlong Anghel sa pagbagsak ng Twin Towers, at dito pinagkakalooban ng kapangyarihan ang Mensahe ng Ikatlong Anghel.

Ang lahat ng tatlong Mensahe ng mga Anghel ay may mga katangiang ito: dumarating ang mga ito, nauunawaan, at saka binibigyang-kapangyarihan.

Ang Dalawang Pagsasara ng Pintuan at ang mga Paglilinis ng Templo

Noong Hunyo ng 1842, isang pinto ang nagsimulang magsara, na tinandaan ng pagsasara ng mga simbahang Protestante ng kanilang mga pintuan laban sa Mensahe ng Unang Anghel. Sa pasimula

ng kasaysayang ito, nakikita natin ang isang pintong nagsasara, at sa wakas ng kasaysayang ito—ang kasaysayan ng Ikalawang Anghel—ang pinto ay muling nagsasara, ang pinto patungo sa Kabanal-banalang Dako, ang pinto sa talinghaga ng Sampung Dalaga.

Mahalagang tandaan ang dalawang pagsasarang ito ng pinto, lalo na kung inyong tatalakayin ang dalawang paglilinis ng templo. Dalawang ulit nilinis ni Cristo ang templo noong Siya ay narito sa lupa, at sinasabi sa atin ni Sister White na magkakaroon ng dalawang paglilinis ng templo sa katapusan ng sanlibutan, gaya ng nangyari noong panahon ng mga Millerita. Ang mga paglilinis ng templo noong panahon ng mga Millerita ay maaaring markahan sa pagsasara ng pinto noong Hunyo 1842—ang unang pinto ng templo, ang Protestantismo—at sa ikalawang paglilinis ng templo, kapag natapos na ang paglilinis ng templo ng mga Millerita.

Ating titingnan ang panahon ng paghihintay. Sa kasaysayang ito ng Ikalawang Anghel, ang panahon ng paghihintay ay dumarating noong Marso 22, 1844, at naliligiran ng dalawang paglilinis ng templo. Iyan ang Mensahe ng Ikalawang Anghel.

Ito rin ang salaysay ni Gideon. May dalawang paglilinis sa salaysay ni Gideon, na isa sa mga sagisag ng dalawang paglilinis ng templo at ng Mensahe ng Ikalawang Anghel.

Ang Panahon ng Pagkaantala at ang Sigaw sa Hatinggabi sa Hula

Simulan natin ang ating pag-aaral sa isang sipi mula sa *Spiritual Gifts*, tomo 1, pahina 195–196. Tinitingnan natin ang panahon ng paghihintay upang maunawaan ang kaugnayan nito sa Sigaw sa Hatinggabi, sapagkat hindi natin nais tanggihan ang liwanag ng Sigaw sa Hatinggabi; kung gagawin natin ito, mahuhulog tayo mula sa landas patungo sa masamang sanlibutan sa ibaba.

Ang mga anghel ay isinugo upang tumulong sa makapangyarihang anghel mula sa langit, at nakarinig ako ng mga tinig na waring umaalingawngaw sa lahat ng dako, “Magsilabas kayo sa kaniya, bayan ko, upang huwag kayong makibahagi sa kaniyang mga kasalanan, at upang huwag ninyong tanggapin ang kaniyang mga salot; sapagkat ang kaniyang mga kasalanan ay umabot hanggang sa langit, at inalaala ng Diyos ang kaniyang mga kalikuan. Ang mensaheng ito ay waring karagdagan sa ikatlong mensahe,”—Ngayon, kasisipi lamang niya ang Apocalipsis 18:4, “Magsilabas kayo sa kaniya, bayan ko, . . .” At sinasabi niya, “Ang mensaheng ito ay waring karagdagan sa ikatlong mensahe [ng Anghel] at nakiisa rito, gaya ng pagkakaugnay ng sigaw sa hatinggabi sa mensahe ng ikalawang anghel noong 1844.”

Ang Mensahe ng Ikalawang Anghel ay dumarating noong Hunyo ng 1842, at ang Sigaw sa Hatinggabi ay nakisama rito noong Agosto ng 1844. Ang pagbubuhos na ito ng Espiritu sa mensaheng ito—ang panawagang lumabas mula sa Babilonia—ay siyang kasaysayang ginagamit ni Sister White upang ilarawan ang kasaysayan ng Setyembre 11, 2001, nang ang Mensahe ng Ikatlong Anghel ay samahan ng Ikaapat na Anghel. Ang Ikaapat na Anghel ay yaong panahon na bumababa ang Makapangyarihang Anghel ng Apocalipsis 18.

“Ang mensaheng ito ay waring isang karagdagan sa ikatlong mensahe at nakiisa rito, kung paanong ang sigaw sa hatinggabi ay nakiisa sa mensahe ng ikalawang anghel noong 1844. Ang

kaluwalhatian ng Diyos ay sumasa mga matiisin, naghihintay na mga banal,”—Kanino sumasa ang kaluwalhatian ng Diyos? Sa matiisin—na ano? Naghihintay. Sa matiisin, naghihintay na mga banal. Tama ba? Ang mga naghihintay na banal; sapagkat tayo ngayon ay nasa kasaysayan kung saan sinasabi ng hula, “Mapalad ang naghihintay, at umaabot sa 1335. Bagaman ang pangitain ay nagluluwat, hintayin mo iyon.” Ang mga taong tatanggap ng pagbubuhos ng Espiritu Santo ay ang mga naghihintay na banal.

“Ang kaluwalhatian ng Diyos ay nanahan sa matiyaga at naghihintay na mga banal, at buong tapang nilang ibinigay ang huling taimtim na babala, na ipinahahayag ang pagbagsak ng Babilonia, at tinatawagan ang bayan ng Diyos na lumabas mula sa kaniya; upang sila’y makatakas sa kaniyang kakila-kilabot na kahihinatnan.”—Mangyari pa, ito ay tumutukoy sa ating panahon; datapuwa’t ang naghihintay na mga banal sa ating panahon ay inilarawan nang una ng naghihintay na mga banal sa Kasaysayang Millerita na ating tinatalakay.

“Ang liwanag na ibinuhos sa mga naghihintay ay tumagos sa lahat ng dako, at yaong mga may anumang liwanag sa mga iglesia, na hindi nakarinig at tumanggi sa tatlong mensahe, ay tumugon sa panawagan, at iniwan ang mga nabuwal na iglesia.”—Ito ang “Lumabas kayo sa kaniya, bayan ko!” Ito ay tumutukoy sa mga lumalabas mula sa mga iglesia ng Babilonia sa ating kapanahunan sa sandaling dumating ang Kautusan ng Linggo sa Estados Unidos. Sila ang mga nabuwal na iglesia, ang mga iglesia ng Babilonia.

“Marami ang umabot na sa gulang ng pananagutan mula nang maibigay ang mga mensaheng ito, at ang liwanag ay sumikat sa kanila, at pinagkalooban sila ng karapatang pumili ng buhay o kamatayan.”—Ngayon ay sinasabi niya na may mga tao sa mga simbahang Protestante ngayon na umabot na sa gulang ng pananagutan mula noong Oktubre 22, 1844; at ito ay totoo. Ang mga tao sa mga simbahang Protestante ngayon ay hindi pa nabubuhay nang dumating ang Mensahe ng Ikatlong Anghel sa Kasaysayang Millerita. Hindi sila pinananagot sa pagtanggap ginawa ng mga simbahang Protestante sa sarili nilang yugto ng panahon, at ito ay isang mahalagang puntong dapat pansinin kung sakali mang pag-aralan ninyo kung paanong ang kasaysayan ni Cristo ay naglalarawan sa wakas ng sanlibutan; sapagkat, sa teknikal at makahulang diwa, ang Jerusalem ay maaari at dapat sanang nawasak noong AD34.

May 490 taon ng panahong palugit na inihiwalay para sa mga Judio mula sa 2300 taon na itinakda sa Daniel 8 at Daniel 9. Ang 490 taong iyon ay nagwakas noong AD 34 sa pagbato kay Esteban. Sa puntong iyon, ang Jerusalem, sa makahulang diwa, ay dapat nang wasakin, ngunit hindi ito nawasak hanggang 70. Sa The Great Controversy, ganoon ding bagay ang sinasabi ni Sister White tungkol sa kasaysayang iyon. Sinasabi niya na may mga bata at iba pa na hindi pa nakarinig ng mensahe ni Cristo at ng mga alagad bago ang 34, at sa Kaniyang awa ay binigyan sila ng Diyos ng panahon upang maiharap sa kanila ang mensahe bago ang pagkawasak ng Jerusalem. Tinutukoy niya, gaya rin ni Cristo, ang pagkawasak ng Jerusalem bilang isang paglalarawan ng wakas ng sanlibutan.

Ang kasaysayang iyon ay anino ng mismong kasaysayang kaniyang tinutukoy. Kapag dumating ang Batas ng Linggo sa Estados Unidos at ang mensahe sa wakas ay makarating sa mga

nagkasalang iglesia, ang mga anak ng Diyos na ngayo'y nasa Babilonia ay hindi pananagutin sa pagtanggap ng ginawa ng kanilang mga iglesia o ng kanilang mga ninuno noong ika-19 na siglo.

Marami ang umabot na sa gulang ng pananagutan mula nang maibigay ang mga mensaheng ito, at ang liwanag ay sumikat sa kanila, at sila'y pinagkaloobang pumili ng buhay o kamatayan. Ang ilan ay pumili ng buhay, at nanindigan kasama ng mga naghihintay sa kanilang Panginoon, at tumutupad sa lahat ng Kaniyang mga utos. Ang ikatlong mensahe ay dapat gumanap ng gawain nito; lahat ay dapat subukin sa pamamagitan nito, at ang mahahalaga ay dapat tawaging lumabas mula sa mga samahang panrelihiyon. Isang mapanghikayat na kapangyarihan ang kumikilos sa mga tapat, samantalang ang kapahayagan ng kapangyarihan ng Dios ay humahawak sa mga kamag-anak at mga kaibigan sa takot at pagpipigil, at sila'y hindi nangangahas, ni wala rin silang kapangyarihang, hadlangan yaong mga nakadarama ng gawain ng Espiritu ng Dios sa kanila. Ang huling panawagan ay dinadala maging sa mga abang alipin, at ang mga maka-Dios sa gitna nila, taglay ang mapagpakumbabang pananalita, ay ibinubuhos ang kanilang mga awit ng nag-uumapaw na kagalakan sa pag-asang maligaya nilang pagliligtas, at hindi sila mapatigil ng kanilang mga panginoon; sapagkat pinananatili silang tahimik ng takot at pagkamangha. Mga makapangyarihang himala ang ginagawa, ang mga maysakit ay pinagagaling, at ang mga tanda at mga kababalaghan ay sumusunod sa mga nagsisisampalataya. Ang Dios ay nasa gawaing ito, at ang bawat banal, na walang takot sa mga kahihinatnan, ay sumusunod sa paninindigan ng kaniyang sariling budhi, at nakikiisa sa mga tumutupad sa lahat ng mga utos ng Dios; at kanilang ipinatatanggal nang malaganap ang ikatlong mensahe na may kapangyarihan. Nakita ko na ang ikatlong mensahe ay magtatapos na may kapangyarihan at lakas na lubhang hihigit sa sigaw sa hatinggabi.

Sa dalawang talatang ito, ito ang ikalawang pagkakataon na inihambing niya ang ating kasaysayan sa Batas ukol sa Linggo sa wakas ng sanlibutan sa kasaysayan ng Sigaw sa Hatinggabi. Sa unang pagkakataon, sinasabi niya na ang Makapangyarihang Anghel ng Apocalipsis 18 ay sumasanib sa Ikatlong Anghel kung paanong ang Sigaw sa Hatinggabi ay sumanib sa Ikalawang Anghel. Bagaman tinatalakay niya ang kasaysayan ng krisis ng Batas ukol sa Linggo, maliwanag na ginagamit niya ang kasaysayan ng Ikalawang Anghel bilang isang batayang sanggunian. Ang mga ito ay magkahanay na mga kasaysayan.

Ang mga lingkod ng Diyos, na pinagkalooban ng kapangyarihang mula sa kaitaasan, na ang kanilang mga mukha ay nagniningning at nagliliwanag sa banal na pagtatalaga, ay humayo upang tuparin ang kanilang gawain at ipahayag ang mensahe mula sa langit. Ang mga kaluluwang nakakalat sa lahat ng kapulungang panrelihiyon ay tumugon sa panawagan, at ang mahahalaga ay dali-daling inilabas mula sa mga simbahang nakatakdang mapahamak, kung paanong si Lot ay dali-daling inilabas mula sa Sodoma bago ang kaniyang pagkapuksa.

Pagdating sa panawagang lumabas sa Babilonia, maging sa katapusan ng sanlibutan o sa Mensahe ng Ikalawang Anghel, si Lot ay sagisag ng kasaysayang iyon at ng pagkawasak ng Sodoma.

Kung nauunawaan mo nang wasto ang Daniel 11, sa talatang 41 ang Hari ng Hilaga ay pumapasok sa maluwalhating lupain at marami ang nabubuwal, ngunit “ang mga ito ay makatatakas sa

kaniyang kamay, samakatuwid baga'y ang Edom, at ang Moab, at ang pangulo sa mga anak ni Ammon." Ang Moab at Ammon ay mga anak ng dalawang anak na babae ni Lot. Ang sambahayan ni Lot ay kumakatawan sa mga nakatatakas sa kamay ng kapapahan sa panahon ng krisis ng Batas ng Linggo.

Ginagamit ni Sister White ang sagisag na ito. Ang mga nahulog na iglesya ay kinakatawanan ni Lot, at ang mahahalaga ay dali-daling inilabas mula sa mga iglesyang itinakda sa kapahamakan, gaya ng pagmamadaling pagpapalabas kay Lot mula sa Sodoma bago ang pagkawasak nito. Ang bayan ng Diyos ay inihanda at pinalakas ng marilag na kaluwalhatiang bumaba sa kanila nang sagana, na inihahanda sila upang mapagtiisan ang oras ng pagtukso. Maraming tinig ang narinig sa lahat ng dako, na nagsasabi, "Narito ang pagtitiis ng mga banal; narito ang mga nagsisitupad ng mga utos ng Diyos, at ng pananampalataya ni Jesus."

Habang nagsasalita siya tungkol sa pagtawag na lumabas sa Babilonia sa katapusan ng sanlibutan, ginagamit niya ang kasaysayan ng Mensahe ng Ikalawang Anghel sa panahong Millerita upang ilarawan ang pagtawag na iyon. Ang Mensahe ng Ikalawang Anghel ay isang pagtawag na lumabas sa Babilonia, at ang kasaysayang ito ay sumasagisag sa kasaysayan ng krisis ng Batas ng Linggo.

Isa sa mga sangguniang biblikal na ginagamit ni Ellen White upang ilarawan ang kasaysayang ito ay ang salaysay ng Sodoma at Gomorra. Babasahin natin ang Genesis 19:1-11, na bahagi ng salaysay tungkol kay Lot.

At dumating ang dalawang anghel sa Sodoma nang kinagabihan; at si Lot ay nakaupo sa pintuang-daan ng Sodoma: at pagkakita ni Lot sa kanila ay tumindig siya upang salubungin sila; at yumukod siya na ang kaniyang mukha ay nakatuon sa lupa; At kaniyang sinabi, Narito ngayon, mga panginoon ko, makituloy kayo, isinasamo ko sa inyo, sa bahay ng inyong lingkod, at magpalipas ng buong gabi, at hugasan ninyo ang inyong mga paa, at kayo'y babangon nang maaga, at magpapatuloy sa inyong lakad. At kanilang sinabi, Hindi; kundi kami ay mananatili sa lansangan buong gabi. At lubha niya silang pinakiusapan; at sila'y tumuloy sa kaniya, at pumasok sa kaniyang bahay; at sila'y ipinaghanda niya ng isang piging, at nagluto siya ng tinapay na walang lebadura, at sila'y kumain. Ngunit bago sila nahiga, ang mga lalaki ng lungsod, samakatuwid baga'y ang mga lalaki ng Sodoma, ay pumaligid sa bahay, kapuwa matanda at bata, ang buong bayan mula sa bawat sulok: At kanilang tinawag si Lot, at sinabi sa kaniya, Saan naroon ang mga lalaking pumasok sa iyo ngayong gabi? ilabas mo sila sa amin, upang sila'y aming makilala. At lumabas si Lot sa pinto sa kanila, at isinara ang pinto sa likuran niya, At sinabi, Isinasamo ko sa inyo, mga kapatid, huwag kayong gumawa ng gayong kasamaan. Narito ngayon, mayroon akong dalawang anak na babae na hindi pa nakakakilala ng lalaki; hayaan ninyo, isinasamo ko sa inyo, na sila'y mailabas ko sa inyo, at gawin ninyo sa kanila ang minamabuti sa inyong mga mata: datapuwa't sa mga lalaking ito ay huwag kayong gumawa ng anuman; sapagkat dahil dito ay pumasok sila sa ilalim ng lilim ng aking bubong. At kanilang sinabi, Lumayo ka. At muli nilang sinabi, Ang taong ito ay dumating upang makipanirahan, at siya pa ang magpapaka-hukom: ngayo'y gagawan ka namin ng lalong masama kaysa sa kanila. At buong tinding idiniin nila ang taong si Lot, at lumapit upang gibain ang pinto. Ngunit iniunat ng mga lalaki ang kanilang kamay, at hinila si Lot sa loob ng bahay sa tabi nila, at isinara ang pinto. At kanilang binulag ang mga lalaking nasa

pintuan ng bahay, kapuwa maliliit at malalaki: anupat sila'y napagod sa paghahanap sa pinto.

Paunlad na Pagsubok at ang Panahon ng Pag-antala

Binanggit ni Sister White ang tungkol sa isang sumusulong na proseso ng pagsubok sa panahon ni Cristo at sa panahon ng mga Millerite, na nagpapakita ng isang sumusulong na proseso ng pagsubok para sa atin. Sa *Early Writings*, pahina 259, sinasabi niya:

“Yaong mga ayaw tumanggap sa pabalita ni Juan Bautista ay hindi makikinabang sa mga turo ni Jesus, ni hindi rin sila makikinabang sa paglilingkod ni Cristo sa Santuwaryo sa itaas.”
Pagkatapos ay sinabi niya, “Yaong mga hindi tumanggap sa Pabalita ng Unang Anghel ay hindi makikinabang sa Pabalita ng Ikalawang Anghel, ni hindi rin sila makikinabang sa Sigaw sa Hatinggabi.”

Sa talatang iyon sa *Early Writings*, 259, nang maisara ang pintuan noong panahon ni Cristo, ang mga Judio ay nasa ganap na kadiliman, pagkabalag.

Ang kasaysayan ng Ikalawang Anghel sa karanasan ng mga Millerita ay ang kasaysayan ni Lot. Ang dalawang anghel ay dumarating sa bayan (Hunyo 1842), dumarating ang Mensahe ng Ikalawang Anghel, at pinatitigil sila ni Lot upang magpalipas ng gabi roon (ang Panahon ng Paghihintay). May paghuhukom, at pagkatapos ay nagsasara ang isang pinto (Oktubre 22, 1844).

Titingnan natin ang isa pang kasaysayang biblikal kung saan ang isang panahon ng pagkaantala ay umaayon sa Kasaysayang Millerita bago natin ito pagsama-samahin.

Si Moises, ang Santuwaryo, at ang Panahon ng Paghihintay

Ang kasunod na kasaysayan ay ang pagtanggap ni Moises ng mga tagubilin ukol sa pagtatayo ng santuwaryo at ng Kautusan.

“Nang ikapitong araw, na siyang Sabbath, si Moises ay tinawag paakyat sa alapaap. Ang makapal na ulap ay nabuksan sa paningin ng buong Israel, at ang kaluwalhatian ng Panginoon ay sumiklab na gaya ng apoy na tumutupok. ‘At pumasok si Moises sa gitna ng alapaap, at umakyat sa bundok; at si Moises ay nasa bundok na apatnapung araw at apatnapung gabi.’
Patriarchs and Prophets, 313, 314.”

Ang apatnapung araw na pananatili sa bundok ay hindi kabilang ang anim na araw ng paghahanda.

Sa panahong ito ng kasaysayan, si Moises ay gumugol ng 46 na araw sa pagtanggap ng mga tagubilin hinggil sa pagtatayo ng templo, na kaagapay ng 46 na taon mula 1798 hanggang 1844 nang itindig ng Panginoon ang templong Millerita, at ng 46 na taon ng muling pagpapatayo ni Herodes ng templo na binanggit sa Juan 2:20, gayundin ng 46 na kromosoma ng templong pantao. Sa loob ng anim na araw, si Josue ay kasama ni Moises, at magkasama silang kumain ng manna at uminom mula sa batis na bumababa mula sa bundok. Hindi pumasok si Josue sa ulap na kasama ni Moises kundi nanatili sa labas, araw-araw na kumakain at umiinom habang hinihintay ang pagbabalik ni Moises, samantalang si Moises ay nag-ayuno sa loob ng apatnapung araw.

Sa panahon ng kaniyang pananatili sa bundok, tumanggap si Moises ng mga tagubilin para sa pagtatayo ng isang santuwaryo na doo'y natatanging mahahayag ang banal na presensiya. "At igawa nila Ako ng isang santuwaryo, upang Ako'y makatahan sa gitna nila" (Exodo 25:8), ang utos ng Diyos.

Dito natin matatagpuan ang bilang na 46 na kaugnay ng pagtatayo ng santuwaryo.

Magbabasa tayo mula sa Exodo at mapapansin ang isang panahon ng paghihintay sa kuwentong ito, yamang ito'y paunang larawan ng panahon ng paghihintay sa kapanahunan ni Cristo, ng mga Millerita, at sa katapusan ng sanlibutan. Ang panahon ng paghihintay ang lumilikha ng kalagayang nagpapahintulot na maipahayag ang Sigaw sa Hatinggabi at makapagluwal ng dalawang uri ng mga mananamba. Kung wala ang panahon ng paghihintay, ang mga pangyayaring bumubuo sa kasaysayang iyon ay hindi malalagay sa kanilang nararapat na kaayusan para sa nais ng Panginoon na isakatuparan sa Sigaw sa Hatinggabi. Dapat nating makita kung ano ang kinakatawan ng panahon ng paghihintay.

At sinabi Niya kay Moises, Umahon ka sa Panginoon, ikaw, at si Aaron, Nadab, at Abihu, at pitumpu sa matatanda ng Israel; at sumamba kayo mula sa malayo. . . . At kinuha ni Moises ang kalahati ng dugo, at inilagay iyon sa mga mangkok; at ang kalahati ng dugo ay iwiniisik niya sa dambana. At kinuha niya ang aklat ng tipan, at binasa sa harap ng bayan: at kanilang sinabi, Lahat ng sinabi ng Panginoon ay aming gagawin, at kami'y magiging masunurin. At kinuha ni Moises ang dugo, at iwiniisik iyon sa bayan, at sinabi, Narito ang dugo ng tipan, na ginawa ng Panginoon sa inyo tungkol sa lahat ng salitang ito. Exodo 24:1, 6-8.

Ang panahong ito na 46 na araw, ang Panahon ng Paghihintay na ito, ay ang panahon kung kailan ang Panginoon ay pumapasok sa tipan sa isang bayan.

Pumasok ba ang Panginoon sa tipan kasama ng mga Millerita sa kasaysayang ito? Oo.

Nakipagtipan ba Siya sa iglesyang Cristiano noong Pentecostes sa panahon ni Cristo? Oo.

Kaya, ang panahong ito ng paghihintay ay isa sa mga tanda ng daan ng pakikipagtipan ng Panginoon sa isang bayan.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Umahon ka sa akin sa bundok, at manatili ka roon: at ibibigay ko sa iyo ang mga tapyas na bato, at ang kautusan, at ang mga utos na aking isinulat; upang maituro mo sa kanila. At tumindig si Moises, at si Josue na kaniyang lingkod: at umahon si Moises sa bundok ng Diyos. At sinabi niya sa mga matanda, Maghintay kayo rito para sa amin, hanggang sa kami ay makabalik sa inyo: at, narito, si Aaron at si Hur ay kasama ninyo: kung sinuman ang may anumang usapin, ay pumaroon siya sa kanila. At umahon si Moises sa bundok, at nilukuban ng ulap ang bundok. At ang kaluwalhatian ng Panginoon ay nanahan sa bundok ng Sinai, at nilukuban iyon ng ulap sa loob ng anim na araw: at nang ikapitong araw ay tinawag niya si Moises mula sa gitna ng ulap. At ang anyo ng kaluwalhatian ng Panginoon ay gaya ng apoy na tumutupok sa taluktok ng bundok sa paningin ng mga anak ni Israel. At pumasok si Moises sa gitna ng ulap at umakyat sa bundok: at si Moises ay nasa bundok sa loob ng apatnapung araw at apatnapung gabi. Exodo 24:12-18.

Sa kasaysayan ni Moises, nakikita natin ang isang panahon ng paghihintay. Sa panahong ito, ang dalawang tapyas ng bato ay sumasagisag sa tipan, at ang Panginoon ay pumapasok sa tipan at nagbibigay kay Moises ng mga tagubilin hinggil sa pagtatayo ng templo.

Mula 1798 hanggang 1844, sa loob ng 46 na taong iyon, itinataas ng Panginoon ang templong Millerita upang Siya'y makapasok sa tipan sa makabagong Israel.

Ang panahong kababasa lamang natin hinggil kay Moises at sa panahon ng paghihintay ng 70 matatanda ay tinatawag na Pentecostes sa kasaysayan ng Biblia—limampung araw pagkaraan ng Paskuwa. Iniutos ng Panginoon sa Israel na gunitain ang Pentecostes magpakailanman. Sa Bagong Tipan, ang Pentecostes ay isang tuon ng sinaunang iglesyang Kristiyano, bilang pag-alaala sa mismong kasaysayang ito. Masusumpungan natin ang gayunding mga sangkap sa Pentecostes noong panahon ni Cristo, sa kasaysayan ng mga Millerita, at ang mga sangkap na ito ay mauulit sa wakas ng sanlibutan.

Pentecost at ang Panahong Paghihintay sa Bagong Tipan

Tingnan natin ang Pentecostes mula sa Lucas 24:44-52, sa panahon ng salaysay tungkol sa daan patungong Emaus.

Mas nauna sa Lucas, hiniling ng dalawang alagad na naglalakad na kasama ni Jesus na manatili Siya sa kanila. Ginagamit ng Biblia ang salitang “manatili.” May isang panahon ng pananatili na natatala roon, ngunit ibig nating tukuyin ang ibang panahon ng pananatili sa gayunding kasaysayang ito.

At sinabi niya [Jesus] sa kanila, Ito ang mga salitang sinabi ko sa inyo, samantalang ako ay kasama pa ninyo, na kailangang matupad ang lahat ng mga bagay na nasusulat tungkol sa akin sa kautusan ni Moises, at sa mga propeta, at sa mga awit. Nang magkagayo'y binuksan niya ang kanilang pag-iisip, upang kanilang maunawaan ang mga kasulatan. At sinabi niya sa kanila, Ganito ang nasusulat, at gayon kinakailangang si Cristo ay magdusa, at muling mabuhay mula sa mga patay sa ikatlong araw: At upang ang pagsisisi at kapatawaran ng mga kasalanan ay maipangaral sa kaniyang pangalan sa lahat ng mga bansa, na magpasimula sa Jerusalem. At kayo ang mga saksi ng mga bagay na ito. At, narito, isinusugo ko sa inyo ang pangako ng aking Ama: datapuwa't manatili kayo sa lungsod ng Jerusalem, hanggang sa kayo'y mabihisan ng kapangyarihang mula sa itaas.

Ang panahon ng paghihintay ay tinatatakan ng utos na maghintay sa Jerusalem para sa kapangyarihan. Dito nagaganap ang pagbibigay-kapangyarihan sa mensahe para sa mga Millerita.

Ang maghintay ay nangangahulugang manatili sa paghihintay. “Mapalad ang naghihintay.” Para saan? Para sa pagkakaloob ng kapangyarihan.

Hindi mo mauunawaang wasto ang pagbibigay-kapangyarihan sa Sigaw sa Hatinggabi malibang maunawaan mo ang panahon ng paghihintay, kung saan sila ay inutusang maghintay sa kapangyarihang iyon. Bahagi iyon ng salaysay. Upang ang liwanag na naitatag sa likuran mo ay patuloy na magliwanag, dapat mong maunawaan ang buong kasaysayan.

Maaaring hindi mo pa nakikita kung saan ito patutungo, ngunit bukas ay magiging maliwanag ito.

Ang Tatlong Propesiya at ang Panahon ng Paghihintay

Tatlong propesiya ang umakay sa mga Millerita sa isang maling pagkaunawa na naging sanhi ng panahon ng pagkaantala at ng unang kabiguan. Ang tatlong propesiyang ito ay yaon ding tatlo na sinabi ni William Miller na sa mga ito niya tinanggap ang pasimula: ang 1335, ang 2520, at ang 2300 na mga araw.

Kung nauunawaan mo na ang panahon ng paghihintay ay isang tiyak na sangkap ng Sigaw sa Hatinggabi, dapat mong itanong kung ano ang nagluwal ng panahon ng paghihintay. Ang mga ito ay ang tatlong propesiya ng panahon: ang 1335, ang 2520, at ang 2300.

Kung inyong itinatakwil ang propesiya ng 2520 at ng 1335, inyong itinatangi ang Sigaw sa Hatinggabi at nahuhulog kayo mula sa landas patungo sa masamang sanlibutan sa ibaba.

Iyan ang patutunguhan natin sa lahat ng ito.

Sila'y nananatili sapagkat dapat nilang hintayin ang kapangyarihang mula sa kaitaasan, at sa Kasaysayang Millerita, ang kapangyarihang iyon ay ang Sigaw sa Hatinggabi.

Ngunit manatili kayo sa lungsod ng Jerusalem, hanggang sa kayo'y mapagkalooban ng kapangyarihan mula sa kaitaasan. At sila'y kanyang dinala hanggang sa Betania, at itinaas niya ang kanyang mga kamay, at sila'y binasbasan. At nangyari, samantalang sila'y kanyang binabasbasan, siya'y nahiwalay sa kanila, at dinala sa langit. At siya'y kanilang sinamba, at nagsibalik sa Jerusalem na may malaking kagalakan. Lucas 24:44-52.

Ang Bethania ay isang pamayanang nasa labas ng Jerusalem, mga isa at kalahating milya ang layo mula sa lungsod. Noong panahon ni Jesus, ito ay isang mahalagang kalayuan, sapagkat naglalakad ang mga tao sa lahat ng dako.

Ang ibig sabihin ng Bethany ay “Bahay ng mga Dukha.”

Ang paboritong pook ni Jesus na paglagián ay ang Betania, na siyang tinitirhan nina Lazaro, Maria, at Marta.

Mahalagang pansinin na ang Matagumpay na Pagpasok ang kasaysayang ginagamit ni Sister White upang ilarawan ang Sigaw sa Hatinggabi.

Bago pumasok si Jesus sa Jerusalem para sa Matagumpay na Pagpasok, Siya ay nanatili muna sa Betania, ang Bahay ng mga Dukha. May isang panahon ng paghihintay na nauuna sa Matagumpay na Pagpasok, gaya rin ng may isang panahon ng paghihintay na nauuna sa Sigaw sa Hatinggabi. Ang mga ito ay magkakatulad na mga kasaysayan, ngunit tinalakay pa rin natin ang Lucas 24:44-52 at ang paghihintay at pananatili sa Jerusalem.

Sa Early Writings, pahina 247, sa pagsasalaysay tungkol sa Kasaysayang Millerita, sinasabi ni Sister White:

Nakita ng mga nabigo mula sa mga Kasulatan na sila ay nasa panahon ng paghihintay, at na kailangan nilang may pagtitiyagang hintayin ang katuparan ng pangitain. Ang gayunding mga katibayan na umakay sa kanila upang asahan ang kanilang Panginoon noong 1843, ang siya ring umakay sa kanila upang asahan Siya noong 1844.

Sa Daing sa Hatinggabi, nabuksan sa mga Millerita ang kanilang pagkaunawa sa mga Kasulatan.

“Ang mga nabigo” mula sa unang kabiguan ay nakita mula sa mga Kasulatan na sila ay nasa panahon ng paghihintay, at ang gayunding katibayan na umakay sa kanila upang ipahayag ang 1843 bilang pagbabalik ng Panginoon ay ngayon nagpapatunay sa 1844.

Ano ang ginawa ng Panginoon para sa kanila? Binuksan Niya ang kanilang pang-unawa. Ito ay isang magkakaugnay na kasaysayan sa mga alagad.

Ang Panahon ng Paghihintay ni Jacob at ang Tipan

May isang panahon ng paghihintay sa salaysay ni Jacob. Ang panahong ito ng paghihintay ay nagbibigay-liwanag sa maraming propetikong katotohanan, bagaman sasalingin lamang natin ang ilan sa mga ito.

Ang Genesis 28, na nagsisimula sa talata 10, ay nagpapakita na ang salaysay ni Jacob ay paunang lumalarawan sa wakas ng sanlibutan. Ang mga anak ni Jacob ay kumakatawan sa 144,000 sa wakas ng sanlibutan.

Nagkaroon si Jacob ng mga anak sa apat na babae—dalawang asawa, sina Rachel at Leah, at dalawang asawang-lingkod. Kinailangan niyang maglingkod para sa kaniyang mga asawa: 2520 araw para kay Leah at 2520 araw para kay Rachel. Sa salaysay ni Jacob, nakikita natin ang kapuwa 2520, na kumakatawan sa Hilaga at Timog na mga Kaharian.

Si Jacob ay sagisag ng kasaysayang Millerita at ng 144,000. Ang kaniyang kuwento ay dapat magbigay sa atin ng liwanag sa katapusan ng sanlibutan.

At si Jacob ay umalis sa Beersheba, at naparoon sa Haran. At siya’y dumating sa isang dako, at nanuluyan doon buong magdamag, sapagkat lumubog na ang araw; at kumuha siya ng mga bato sa dakong yaon at ginawa niyang unan, at nahiga sa dakong yaon upang matulog. At siya’y nanaginip, at narito, may isang hagdang nakatayo sa lupa, at ang taluktok niyaon ay umaabot hanggang sa langit: at narito, ang mga anghel ng Dios ay nagsisipaakyat at nagsisibaba roon. At, narito, ang Panginoon ay nakatayo sa itaas niyaon, at nagsabi, Ako ang Panginoong Dios ni Abraham na iyong ama, at ang Dios ni Isaac; ang lupang kinahihigaan mo ay ibibigay ko sa iyo, at sa iyong binhi: At ang iyong binhi ay magiging gaya ng alabok ng lupa, at ikaw ay kakalat sa dakong kanluran, at sa silangan, at sa hilagaan, at sa timugan: at sa iyo at sa iyong binhi ay pagpapalain ang lahat ng angkan sa lupa. At, narito, ako’y sumasaiyo, at iingatnang kita sa lahat ng dakong iyong paroroonan, at ibabalik kitang muli sa lupaing ito; sapagkat hindi kita iiwan hanggang sa magawa ko yaong aking sinalita sa iyo. Genesis 28:10-15.

Ang Panginoon ay pumapasok sa tipan kay Jacob. Kapag ang Panginoon ay pumapasok sa tipan kay Moises at sa Israel, may panahong paghihintay; kapag Siya ay pumapasok sa tipan kay Jacob, may panahong paghihintay; kapag Siya ay pumapasok sa tipan sa makabagong Israel sa Kasaysayang Millerita, may panahong paghihintay; at kapag Siya ay pumapasok sa tipan sa iglesyang Cristiano sa Pentecostes, may panahong paghihintay.

Sa kuwentong ito, sa panahon ng paghihintay, binubuksan ng Panginoon ang pagkaunawa ng Kaniyang bayan sa Kaniyang Salita, na sinasagisag ng hagdan na may mga anghel na umaakyat at bumababa—isang sagisag ng pakikipag-ugnayan sa pagitan ng Diyos at ng tao.

At nagising si Jacob mula sa kaniyang pagkakatulog, at sinabi niya, Tunay na ang Panginoon ay nasa dakong ito; at hindi ko nalaman. At siya’y natakot, at sinabi, Kay kakila-kilabot ng dakong ito! Ito’y walang iba kundi ang bahay ng Dios, at ito ang pintuan ng langit. Genesis 28:16-17.

Sa Sigaw sa Hatinggabi, ang mga birhen na Millerita ay nagigising at nagiging Sambahayan ng Diyos. Siya ay pumapasok sa tipan kasama nila, na ginagawa silang makabagong Israel.

At si Jacob ay nagbangon nang maaga sa kinaumagahan, at kinuha ang batong inilagay niya sa ulunan niya, at itinindig iyon na pinakaalaala, at binuhusan ng langis ang ibabaw niyon. At tinawag niya ang pangalan ng dakong yaon na Bethel: datapuwa’t ang pangalan ng bayang yaon nang una ay tinawag na Luz. Genesis 28:18-19.

Ang “Luz” ay binago. Ang mga Millerita ay hindi bayan ng Diyos noong 1798. Ang kasaysayan ng mga Millerita ay ang kasaysayan kung paanong Siya ay pumapasok sa tipan sa kanila at ginagawa silang Kaniyang bayan, na binabago sila mula sa “Luz” tungo sa “Bethel.”

At si Jacob ay nanata ng isang panata, na nagsasabi, Kung ang Diyos ay sasaakin, at ako’y iingatan sa daang ito na aking nilalakaran, at bibigyan ako ng tinapay na makakain, at kasuutang maisusuot, Anupa’t ako’y makabalik na may kapayapaan sa bahay ng aking ama; kung magkagayo’y ang Panginoon ay magiging aking Diyos: At ang batong ito, na aking itinayo na pinakatanda, ay magiging bahay ng Diyos: at sa lahat ng ibibigay mo sa akin ay walang pagsalang ibibigay ko sa iyo ang ikasampu. Genesis 28:20-22.

Ang panata ni Jacob ay pagpasok sa tipan. Hinihiling niya sa Diyos na ingatan siya sa daan—ang Matandang mga Landas—at bigyan siya ng tinapay na makakain. Ang mga Millerita ay kakain ng kanilang sariling tinapay at hindi magbabalik sa kamangmangan ng Protestantismo.

Kung magpapatuloy tayong kumain ng tinapay na ibinibigay sa atin ng Diyos, pananatilihin Niya ang Kaniyang tipan sa atin. Ang tinapay at kasuutan sa panata ni Jacob ay sumasagisag sa mga katotohanan sa Tsart ng 1843, na tinatawag ni Ellen White na Batong Walang Hanggan—ang mga Lumang Landas at ang tinapay.

“Ang hagdan na nakita ni Jacob sa pangitain sa gabi, na ang paanan nito ay nakapatong sa lupa at ang pinakamataas na baytang nito ay umaabot hanggang sa kataas-taasang langit; ang Diyos mismo sa itaas ng hagdan, at ang Kaniyang kaluwalhatian ay nagniningning sa bawat baytang; ang mga anghel na umaakyat at bumababa sa hangang ito ng nagniningning na kaningningan,

ay isang sagisag ng walang humpay na pakikipag-ugnayang pinananatili sa pagitan ng sanlibutang ito at ng mga dakong makalangit. Isinasakatuparan ng Diyos ang Kaniyang kalooban sa pamamagitan ng paglilingkod ng mga anghel sa langit sa patuluyang pakikipag-ugnayan sa sangkatauhan. Inihahayag ng hagdang ito ang isang tuwiran at mahalagang daluyan ng pakikipag-ugnayan sa mga naninirahan sa lupa ng ito. Ang hagdang ay kumakatawan kay Jacob sa Manunubos ng sanlibutan, na nag-uugnay sa lupa at sa langit. Ang bawat isa na nakakita ng katibayan at liwanag ng katotohanan at tumatanggap sa katotohanan, na ipinahahayag ang kaniyang pananampalataya kay Jesu-Cristo, ay isang misyonero sa pinakamataas na diwa ng salita. Siya ang tumatanggap ng mga kayamanan makalangit, at tungkulin niyang ibahagi ang mga ito, na ipalaganap yaong kaniyang tinanggap.”
Fundamentals of Christian Education, 270.

Kapag binubuksan Niya ang kanilang pang-unawa sa panahon ng paghihintay, ginagawa Niya iyon sa pamamagitan ng pagpaparoon at pagpapababa ng mga anghel sa hagdang.

Kung tinanggap mo ang katotohanan, may pananagutan kang ibahagi ito. Kung gagampanan mo ang iyong pananagutan, ikaw ay magiging hagdang—ang daluyan ng pakikipagtalastasan. Tayo ay tinawag upang maging gayong daluyan.

“Ang hagdang ay kumakatawan kay Cristo; siya ang daanan ng pakikipag-ugnayan sa pagitan ng langit at lupa, at ang mga anghel ay paroo’t parito sa walang tigil na pakikisalamuha sa nagkasalang lahi. Ang mga salita ni Cristo kay Nathanael ay kaayon ng sagisag ng hagdang, nang kaniyang sabihin, ‘Katotohanan, katotohanan, sinasabi ko sa inyo, Mula ngayon ay makikita ninyong bukás ang langit, at ang mga anghel ng Dios ay nagsisipaakyat at nagsisibaba sa ibabaw ng Anak ng tao.’ Dito ay ipinakilala ng Manunubos ang kaniyang sarili bilang hiwagang hagdang, na siyang nagpapaging posible sa pakikipag-ugnayan sa pagitan ng langit at lupa.” Review and Herald, Nobyembre 11, 1890.

Si Jacob ay may panahon ng paghihintay; siya ay naghihintay at nananaginip tungkol sa hagdang, na sumasagisag sa pagbubukas ng Panginoon ng pagkaunawa sa Kaniyang Salita sa Kaniyang bayan sa panahon ng paghihintay. Sa kasaysayang ito, ang Panginoon ay pumapasok sa tipan sa Kaniyang bayan, inaalis sila sa Luz at ginagawa silang Bethel—ang Bahay ng Diyos.

Ang daanan ng pakikipag-ugnayan na inilalarawan ng mga anghel na umaakyat at bumababa sa hagdang, na si Cristo, ay inilalarawan din sa Zacarias. Nagkomento si Sister White tungkol dito sa Review and Herald, Hulyo 20, 1897, bagaman gumamit siya ng ibang sagisag.

“Ang mga pinahiran na nakatayo sa tabi ng Panginoon ng buong lupa ay may katayuang minsang ibinigay kay Satanas bilang tumatakip na kerubin. Sa pamamagitan ng mga banal na nilalang na nakapalibot sa Kaniyang trono.”

Ano ang mga “banal na nilalang”? Mga anghel. “Sa pamamagitan ng mga banal na nilalang na nakapaligid sa kaniyang trono, pinananatili ng Panginoon ang palagiang pakikipagtalastasan sa mga nananahan sa lupa.” Iyan ang hagdang. Ngunit dito, hindi gagamitin ni Sister White ang hagdang bilang sagisag.

Ang ginintuang langis ay kumakatawan sa biyaya na sa pamamagitan nito'y pinananatili ng Diyos na may suplay ang mga ilawan ng mga mananampalataya, upang ang mga ito'y huwag manginig ang ningas at mamatay. Kung hindi ibinubuhos mula sa langit ang banal na langis na ito sa mga mensahe ng Espiritu ng Diyos, ang mga kapangyarihan ng kasamaan ay magkakaroon ng ganap na paghahari sa mga tao.

Nalalapastangan ang Diyos kapag hindi natin tinatanggap ang mga pahayag na Kaniyang ipinadadala sa atin. Sa gayon ay tinatanggihan natin ang gintong langis na nais Niyang ibuhos sa ating mga kaluluwa upang maipamahagi sa mga nasa kadiliman. Kapag dumating ang tawag, "Narito, dumarating ang kasintahang lalaki; magsilabas kayo upang salubungin siya," yaong mga hindi tumanggap ng banal na langis, yaong mga hindi nag-ingat sa biyaya ni Cristo sa kanilang mga puso, ay matatagpuan, gaya ng mga hangal na dalaga, na hindi handa upang salubungin ang kanilang Panginoon. Wala sila, sa kanilang sarili, ng kapangyarihang makamtan ang langis, at ang kanilang mga buhay ay nasira. Ngunit kung hihingin ang Banal na Espiritu ng Diyos, kung magsusumamo tayo, gaya ni Moises, "Ipakita mo sa akin ang iyong kaluwalhatian," ang pag-ibig ng Diyos ay mabubuhos sa ating mga puso. Sa pamamagitan ng mga gintong tubo, ang gintong langis ay maipararating sa atin. "Hindi sa pamamagitan ng kalakasan, ni sa pamamagitan man ng kapangyarihan, kundi sa pamamagitan ng aking Espiritu, sabi ng Panginoon ng mga Hukbo." Sa pagtanggap ng maningning na mga sinag ng Araw ng Katuwiran, ang mga anak ng Diyos ay nagniningning bilang mga ilaw sa sanlibutan." Review and Herald, Hulyo 20, 1897.

Sa salaysay ni Jacob, taglay natin ang salaysay ng Kasaysayang Millerite. May isang panahon ng pagkaantala, at nakita niya ang hagdan na sumasagisag sa pakikipagtalastasan sa pagitan ng Langit at ng lupa.

Sinasabi sa atin ni Zacarias ang tungkol sa dalawang gintong tubo. Ang isang hagdan ay may dalawang pangunahing baytang na tagiliran, ngunit tinatawag ito ni Zacarias na dalawang gintong tubo.

Dapat nating tanggapin ang mga mensaheng bumababa mula sa hagdan ng Langit at ipahayag ang mga ito sa iba. Kung gagawin natin iyon, tayo ay nagiging bahagi ng hagdan, bahagi ng proseso ng pakikipagtalastasan.

Iniugnay ni Sister White ito sa talinghaga ng Sampung Dalaga.

Sa kasaysayan ng mga Millerite, kanilang tinutupad ang talinghaga ng Sampung Dalaga. Ang panahon ng paghihintay ni Jacob ay ang panahon ng paghihintay sa Mateo 25 at Habakkuk 2: "Bagaman ang pangitain ay magluwat, hintayin mo iyon."

Ang kuwento ni Jacob at ni Zacarias ay iisang mga panahon ng paghihintay.

Ang panahon ng paghihintay ay nagmamarka, bukod sa iba pang mga bagay, na malapit nang dagdagan ng Panginoon ang pagkaunawa ng Kaniyang mga tagasunod sa Salita ng Diyos. Kung hindi mo tatanggapin ang banal na Langis na iyon, ikaw ay isang hangal na dalaga.

Kapag dumating ka sa kasaysayang ito, kapag nagsara ang pinto at ikaw ay isang mangmang na dalaga, sinasabi ni Sister White, “Ang pinakamalulungkot na salitang kailanma’y narinig, ‘Hindi ko kayo nakilala.’”

Hindi mo maaaring ihiwalay ang panahon ng paghihintay mula sa Sigaw sa Hatinggabi. Ang panahon ng paghihintay ang nagbubunga ng pagbubuhos ng Banal na Espiritu, na nagbubukas ng pang-unawa ng bayan ng Diyos sa Salita sa panahon ng Sigaw sa Hatinggabi at nagkakaloob ng langis na siyang nagtatangi sa marurunong na dalaga mula sa mga mangmang.

Ang Panahon ng Paghihintay at ang Pinakadakilang Himala ng Pagpapaputong kay Cristo

May isang panahon ng paghihintay nang isagawa ni Cristo ang Kaniyang pinakakoronaang gawa—ang pagbuhay kay Lazaro.

Tinanggap ni Jesus ang mensahe, “May sakit si Lazaro. Halina at alagaan Mo siya.” Ngunit hindi agad pumunta si Jesus.

Sinasabi ni Sister White na dito natisod ang mga alagad. Nagtaka sila kung bakit hindi Niya tutulungan ang Kaniyang kaibigan, o patutunayan ang Kaniyang kapangyarihan bilang Mesiyas. Ngunit Siya ay nagluwat.

“Sa pagpapaliban ng pagdating kay Lazaro, si Cristo ay may layunin ng awa para sa mga hindi tumanggap sa Kaniya. Siya ay naghintay, upang sa pamamagitan ng pagbuhay kay Lazaro mula sa mga patay ay maibigay Niya sa Kaniyang matigas ang ulo at di-sumasampalatayang bayan ang isa pang katunayan na Siya nga ang ‘pagkabuhay na mag-uli, at ang buhay.’ Siya ay nag-aatubiling isuko ang lahat ng pag-asa para sa bayan, ang dukha at naliligaw na mga tupa ng sambahayan ng Israel. Ang Kaniyang puso ay nadudurog dahil sa kanilang kawalang-pagsisisi. Sa Kaniyang awa ay nilayon Niyang bigyan sila ng isa pang katunayan na Siya ang Tagapagpanumbalik, ang Isa na tanging makapaghahatid ng buhay at kawalang-kamatayan sa kaliwanagan. Ito ay magiging isang katunayan na hindi mabibigyang-maling-pakahulugan ng mga saserdote. Ito ang dahilan ng Kaniyang pagpapaliban sa pagpunta sa Betania.” *The Desire of Ages*, 529.

Nagluwat Siya upang bigyan sila ng isa pang katibayan na taglay Niya ang kapangyarihang magbigay-buhay sa mga patay.

Ang kahima-himalang ito na pinakatampok, ang muling pagbuhay kay Lazaro, ang naglagay ng tatak ng Diyos sa Kaniyang gawain at sa Kaniyang pag-aangking pagka-Diyos.

Sa Sigaw sa Hatinggabi, ibinabangon ng Panginoon ang matatalinong dalaga. Ito ay isang paglalarawan ng proseso ng pagtatatak. Ang mga Millerita ay tinatatakan, na nagbibigay ng isang paglalarawan ng pagtatatak sa 144,000.

Ang aral ni Lazaro ay na kayang kunin ni Cristo ang isang taong patay sa mga pagsuway at mga kasalanan at buhayin siya.

Sa salaysay tungkol kay Lazaro, inilalarawan ni Cristo ang kamatayan bilang pagtulog.

Lahat sila ay natutulog. Siya ay nagtatagal. Bubuhayin Niya si Lazaro, na ibinabalik sila sa buhay at inilalagay sa kanila ang Kaniyang tatak. Ito ang Kaniyang pinakadakilang himala.

Sa ating kasaysayan, kapag tinatakan Niya ang 144,000, itinataas Niya sila bilang isang watawat.

Sinasabi ni Zacarias na ang watawat na iyon ay gaya ng mga hiyas sa isang korona. Ito ang Kaniyang pinakakoronahang gawa.

Sa pagbubuhos at pagbubukas ng katotohanan sa kasaysayan ng mga Millerita, ang panahon ng paghihintay ang nagtatakda kung kailan binubuksan ng Panginoon ang katotohanan. Ang hagdanan, na inaakyat at binababaan ng mga anghel, ang siyang dako kung saan nagaganap ang proseso ng pagtatak.

Ang Matagumpay na Pagpasok at ang Sigaw sa Hatinggabi

Ngayon ay tinitingnan natin ang Triumphal Entry. Pansinin ninyo kung ano ang inihahambing ni Sister White sa Triumphal Entry sa Spirit of Prophecy, tomo 4, pahina 250.

“Ang sigaw sa hatinggabi ay hindi gaanong naihatid sa pamamagitan ng pangangatuwiran, bagaman ang katunayan mula sa Kasulatan ay malinaw at kapani-paniwala. Kalakip nito ang isang nagtutulak na kapangyarihang kumilos sa kaluluwa. Walang pag-aalinlangan, walang pag-uusisa. Nang maganap ang matagumpay na pagpasok ni Cristo sa Jerusalem, ang mga taong nagkatipon mula sa lahat ng bahagi ng lupain upang ipagdiwang ang pista ay dumagsa sa Bundok ng mga Olibo, at sa kanilang pakikisama sa karamihang sumasalubong kay Jesus, nasagap nila ang inspirasyon ng sandaling iyon, at tumulong upang palakasin ang sigaw, ‘Mapalad ang pumaparito sa pangalan ng Panginoon!’ [Mateo 21:9.] Sa gayunding paraan, ang mga di-sumasampalatayang nagsidalo sa mga pulong ng mga Adventista—ang ilan dahil sa pag-uusisa, ang ilan nama’y upang manlibak lamang—ay nakadama ng kapangyarihang mapanghikayat na sumasabay sa pahayag, ‘Narito, dumarating ang Kasintahang Lalaki!’”

Ang Matagumpay na Pagpasok ay kumakatawan sa Panaghoy sa Hatinggabi.

Basahin natin ang sinasabi ni Sister White tungkol sa Matagumpay na Pagpasok sa The Youth’s Instructor, Pebrero 21, 1901.

“Ang panahon ng pagpasok ni Cristo sa Jerusalem ang pinakamagandang yugto ng taon. Ang Bundok ng mga Olibo ay nababalot ng luntiang damo, at ang mga kakahuyan ay marikit sa sari-saring mga dahon. Mula sa mga pook sa palibot ng Jerusalem, maraming tao ang nagsiparoon sa pista taglay ang taimtim na hangaring makita si Jesus.”

Bakit? Sapagkat narinig nila ang tungkol kay Lazaro.

Ang pinakamarilag na himala ng Tagapagligtas, sa pagbuhay kay Lazaro mula sa mga patay, ay nagkaroon ng kamangha-manghang epekto sa mga tao, at isang malaki at masiglang karamihan ang nahikayat patungo sa dakong pinagtitigilan ni Jesus.

Kaya, Siya ay namamalagi sa Bethania bago ang Mapanagumpay na Pagpasok.

Ito ay tumutukoy sa Panahon ng Paghihintay.

Kalahati na ang nagugol na hapon nang isugo ni Jesus ang Kaniyang mga alagad sa nayon ng Bethphage, na sinasabi: “Humayo kayo sa nayong nasa tapat ninyo, at pagdaka’y masusumpungan ninyo ang isang asnong nakatali, at ang isang bisiro na kasama niya: kalagan ninyo ang mga ito, at dalhin ninyo sa akin. At kung may sinumang magsabi ng anuman sa inyo, sasabihin ninyo, Kailangan sila ng Panginoon; at pagdaka’y ipadadala niya ang mga ito.”

Ito ang kauna-unahang pagkakataon sa panahon ng Kaniyang ministeryo na si Cristo ay pumayag na sumakay, at ito’y binigyang-kahulugan ng mga alagad bilang tanda na malapit na Niyang igiit ang Kaniyang makaharing kapangyarihan at awtoridad, at kunin ang Kaniyang luklukan sa trono ni David. May kagalakang isinagawa nila ang ipinagkatiwalang utos. Natagpuan nila ang bisiro, kinalagan ito, at dinala kay Jesus, na sumakay rito. Nang umupo si Jesus sa hayop, ang himpapawid ay napuno ng mga sigaw ng papuri at pagtatagumpay. Wala Siyang taglay na anumang panlabas na tanda ng pagkahari, hindi Siya nakadamit ng kasuutang pang-estado, ni sinusundan man ng mga kawal. Ngunit napaliligiran Siya ng isang pulutong na pinasigla ng pananabik. Kagagaling lamang Niyang bumuhay ng patay. Inakala ng mga tao na Siya ay dumarating upang maging Tagapagligtas ng Israel. Sino ang mga taong ito?

Marami ang naglulubag-loob sa kanilang sarili na ang oras ng pagpapalaya ng Israel ay malapit na. Sa kanilang guniguni ay nakikita nilang nagkawatak-watak ang hukbong Romano, at naitaboy mula sa Jerusalem, at ang bansang Judio ay minsan pang malaya mula sa pamatok ng maniniil. Mula sa labi hanggang sa labi ay naipapasa ang tanong, “Sa panahong ito baga’y muli niyang ibabalik ang kaharian sa Israel?” Marami sa karamihan ang naaalaala ang salita ng propeta: “Magalak kang mainam, Oh anak na babae ng Sion; humiyaw ka, Oh anak na babae ng Jerusalem: narito, ang iyong hari ay dumarating sa iyo: siya’y ganap, at may pagliligtas; mapagpakumbaba, at nakasakay sa isang asno.” Bawat isa ay nagsisikap na higitan ang iba sa pagtugon sa makahulang nakaraan. Ang sigaw ay umuugong mula sa bundok at libis, “Hosana sa Anak ni David:” —ang Sigaw sa Hatinggabi— “Mapalad ang dumarating sa pangalan ng Panginoon; hosana sa kataastaasan.”

Walang narinig na pananangis o paghagullhol sa prusisyong iyon. Yaong mga dating bulag, ngunit pinagaling ang kanilang mga mata ng Anak ng Diyos, ang nanguna sa daan.

Sino ang nangunguna sa daan? Yaong mga dati ay mga Laodiceano.

Sila’y nagsiksikan nang malapit kay Jesus, samantalang yaong isa na Kaniyang ibinangon mula sa mga patay ang umaakay sa hayop na Kaniyang sinasakyan. Yaong mga dating bingi at pipi, na ngayo’y pinagaling na, ay tumulong upang palakasin ang masasayang hosana. Ang mga lumpo, na ngayo’y nakalalakad na, ay pumutol ng mga sanga ng palma at ikinalat ang mga iyon sa Kaniyang dinaraan.

Ang ketongin, na minsang ibinukod mula sa lipunan, ay naroon, nilinis ng kapangyarihan ng Tagapagligtas. Inilatag niya ang kaniyang kasuutan sa daraanan ng Tagapagligtas, na sumisigaw, “O magpasalamat kayo sa Panginoon; sapagkat siya ay mabuti: sapagkat ang

kaniyang kaawaan ay nananatili magpakailanman.”

Naroon ang pinagaling na inalihan ng demonyo, ngayo’y nasa matinong pag-iisip na, at idinaragdag ang kaniyang patotoo: “Ang Panginoon ay gumawa ng mga dakilang bagay para sa akin, na siyang aking ikinagagalak.”

Ang mga ibinalik na patay ay naroon, na nagpupuri sa Kaniya. Isinalaysay ng babaing balo at ng ulila ang Kaniyang mga kagila-gilalas na gawa. Ang maliliit na bata, yaong mga pinagaling sa mga karamdaman, at yaong mga ibinalik mula sa libingan, ay nagsabog ng mga sanga ng palma at mga bulaklak sa daraanan ng Manunubos.

Kaya, si Jesus ay nananatili sa Bahay ng mga Dukha, na tumutukoy sa Panahon ng Pagkaantala.

Bakit? Sapagkat malapit na Niyang ibuhos ang Kaniyang Banal na Espiritu at buksan ang kanilang pang-unawa, na tumutukoy sa Sigaw sa Hatinggabi.

Sa kuwentong ito, Siya ay dumarating bilang isang Hari, na tumutukoy sa Oktubre 22, 1844. Dumarating ba si Jesus upang tumanggap ng isang kaharian noong Oktubre 22, 1844? Oo.

Ito ang Matagumpay na Pagpasok, at may mga magpapahayag ng Sigaw sa Hatinggabi.

Sino ang mga taong ito? Sila yaong mga binago sa pamamagitan ng kapangyarihan ni Cristo.

Ang mensahe ng katuwiran ni Cristo, ng Kaniyang kapangyarihang baguhin tayo mula sa bulag tungo sa nakakakita, mula sa patay tungo sa buhay, mula sa ketongin tungo sa malinis, ay taglay sa kasaysayan ng Matagumpay na Pagpasok, na patiunang naglalarawan sa Sigaw sa Hatinggabi. Ano ang nagdadala ng mensaheng iyon?

Ano ang sinasakyan ni Cristo? Isang asno. Ang Mensahe ng Islam ang nagdadala ng mensahe ng katuwiran ni Cristo.

Noong 1840, ang kapangyarihang nagbibigay-bisa sa Mensahe ng Unang Anghel ay may kaugnayan sa pagpigil sa Islam. Ang Unang Mensahe ay umaakay sa Ikalawang Mensahe; hindi sila mapaghihiwalay.

Ang Unang Mensahe ang nagdadala ng Ikalawang Mensahe.

Pinagtibay ang Unang Mensahe nang mapigilan ang Islam, bilang katuparan ng propesiya. Ang pagpapatibay na ito ang nagbigay-kapangyarihan sa Mensahe ng Unang Anghel at nagbunga ng pagsasara ng kanilang mga pintuan ng mga Protestante laban dito.

Ang pagsasara ng mga pinto ng mga simbahang Protestante ay ang pagtanggì sa Mensahe ng Islam.

Ang kasaysayan ng mga Millerita ay paunang larawan ng ating kasaysayan.

Ang mensahe ng katuwiran ni Cristo sa panahon ng pagtatatak sa 144,000, kapag ibinubuhos ng Panginoon ang Kaniyang Espiritu Santo at binubuksan ang mga Kasulatan sa mga Laodicean at mga ketongin ng Adventismo, ay muling dinadala ng asno—ang Mensahe ng Islam.

Noong tag-init at taglagas ng 1844, ipinahayag ang panawagang, “Narito, dumarating ang Kasintahang Lalaki.” Noon ay nahayag ang dalawang uri na kinakatawan ng matatalino at mangmang na mga dalaga—isang uri na may kagalakang tumitingin sa pagpapakita ng Panginoon, at masikap na naghahanda upang Siya’y salubungin; at isa pang uri na, palibhasa’y pinakikilos ng takot at kumikilos dahil sa bugso ng damdamin, ay nasiyahan na sa isang teoriya ng katotohanan, ngunit salat sa biyaya ng Diyos. Sa talinghaga, nang dumating ang kasintahang lalaki, “ang mga handa ay nagsipasok na kasama niya sa kasalan.” Ang pagdating ng kasintahang lalaki, na rito’y ipinakikita, ay nagaganap bago ang kasalan. Ang kasalan ay kumakatawan sa pagtanggap ni Cristo sa Kaniyang kaharian. . . . The Great Controversy, 427

Ang Matanag na Pagpasok ay ang pagdating ng Hari. Noong Oktubre 22, 1844, tinatangap Niya ang Kaharian. Ito ang Matanag na Pagpasok.

Sa panahong ito itinatatak ang dalawang uri sa kanilang itinakdang kahihinatnan.

Ang pahayag na, “Narito, dumarating ang Kasintahang Lalaki,” noong tag-init ng 1844, ay umakay sa libu-libo upang asahan ang nalalapit na pagparito ng Panginoon. Sa takdang panahon ay dumating ang Kasintahang Lalaki, hindi sa lupa, gaya ng inaasahan ng mga tao, kundi sa Matanda sa mga Araw sa langit, sa kasalan, sa pagtanggap ng Kaniyang kaharian. “At ang mga handa ay nagsipasok na kasama Niya sa kasalan: at ang pinto ay”—ano?—“naisara.” Hindi sila dapat na personal na naroon sa kasalan; sapagkat ito ay nagaganap sa langit, samantalang sila ay nasa ibabaw ng lupa. Ang mga tagasunod ni Cristo ay dapat “maghintay sa kanilang Panginoon, kapag Siya’y babalik mula sa kasalan.” Lucas 12:36. Ngunit dapat nilang maunawaan ang Kaniyang gawain, at sundan Siya sa pamamagitan ng pananampalataya habang Siya’y pumapasok sa harapan ng Diyos. Sa ganitong diwa sinasabing sila ay pumapasok sa kasalan.” The Great Controversy, 427.

Mga Sanggunian sa Kasulatan tungkol sa Panahong ng Paghihintay

Ilang mga Kasulatan ang nagbibigay-diin sa panahon ng paghihintay. Mabilis nating dadaanan ang mga ito at magtatapos sa isang pahayag ni Sister White.

Samantalang nagluluwat ang kasintahang lalaki, silang lahat ay inantok at nangatulog. Mateo 25:5.

Dito mismo, Marso 22, 1844, na tumutukoy sa Panahon ng Pagkaantala.

Ang Marso 22, 1844, ay hindi isang hula ng propesiya ng Biblia. Ito ang petsang hindi naunawaan nang wasto ng mga Millerita, ngunit ito ang nagbunga ng unang kabiguan at nagtakda ng panahon ng pagkaantala.

Hindi inaangkin ng mga Kasulatan na ang Diyos ang lumilikha ng panahong tila may pagkaantala. Ang hindi pagkaunawa ng mga tao ang siyang nagbunga nito: “Bagaman ang pangitain ay tila nagtatagal, hintayin mo ito, sapagkat hindi ito magtatagal, hindi ito nagsisinungaling.”

Mapalad siya na naghihintay, at umaabot sa isang libo at tatlong daan at tatlumpu’t limang araw. Ngunit yumaon ka ng iyong lakad hanggang sa wakas: sapagkat ikaw ay magpapahinga,

at tatayo sa iyong bahagi sa katapusan ng mga araw. Daniel 12:12-13.

Maaari mong basahin ito sa dalawang paraan. Alinman sa dalawa:

Mapalad ang naghihintay, at mapalad ang dumarating sa 1335. Ngunit humayo ka sa iyong daan hanggang sa dumating ang wakas: sapagkat ikaw ay magpapahinga, at tatayo sa iyong bahagi sa katapusan ng mga araw.

Ang pagpapala ng pagdating sa 1335 ay hindi lamang tungkol sa pag-abot sa wakas ng propesiya ng panahon. Ang 1335 ay nagtatapos noong 1843 sa Tsart. Ang pagpapala ay hindi lamang ang wakas ng propesiya, kundi ang karanasan ng panahon ng pagkaantala. Ang pagpapala ay nagaganap sa pagitan ng Panahon ng Pagkaantala at Oktubre 22, 1844. Dito kayo dapat maghintay. “Mapalad ang naghihintay.”

At kaya't maghihintay ang Panginoon, upang siya'y maging mapagbiyaya sa inyo, at kaya't siya'y itataas, upang siya'y mahabag sa inyo: sapagkat ang Panginoon ay isang Diyos ng kahatulan: mapapalad ang lahat nilang naghihintay sa kaniya. Isaias 30:18.

Ang paghihintay ay mula sa Panahon ng Pag-aantala hanggang Oktubre 22, 1844. Kung hinihintay ninyo Siya, kayo ay pagpapalain.

Sapagkat ang pangitain ay ukol pa sa takdang panahon, ngunit sa wakas ay magsasalita ito, at hindi magsisinungaling: bagaman ito'y magluwat, hintayin mo ito; sapagkat ito'y tiyak na darating, hindi ito magluluwat. Habakkuk 2:3.

Ang di-pagkaunawa ng mga Millerita ang nagbunga ng panahon ng pagkaantala. Ang pangitain ay ukol sa isang takdang panahon—Oktubre 22, 1844. Hindi ito magsisinungaling, ngunit iisiping ito'y naaantala dahil sa di-pagkaunawa.

Ang Panginoon ba ang nagtakda ng di-pagkakaunawaan? Oo. Gayon ang sinasabi ni Sister White.

Ang Panginoon ang nagluwal ng hindi pagkakaunawaan sa pamamagitan ng Tsart ng 1843. Sinabi ni William Miller na hindi niya kailanman tiyak na ipinahayag ang 1843, ngunit noong 1843 ay hiniling sa kanya ng mga kapatid na alisin ang “if” at itatak ang 1843 bilang isang panandang-daan. Sinasabi ni Sister White na ito ay isang propetikong panandang-daan, isang katuparan ng Habakkuk 2. Ang panandang-daang ito, na may dogmatikong pagmamarka sa 1843, ang nagluwal ng panahon ng paghihintay.

“Mapapalad ang mga matang nakakita sa mga bagay na nakita noong 1843 at 1844. Ang mensahe ay ibinigay na. At hindi dapat magkaroon ng pagkaantala sa muling pag-uulit ng mensahe, sapagkat ang mga tanda ng mga panahon ay natutupad; ang pangwakas na gawain ay dapat maganap. Isang dakilang gawain ang magagawa sa maikling panahon. Isang mensahe ang malapit nang ibigay sa pamamagitan ng pagtatalaga ng Diyos na lalago hanggang sa maging isang malakas na sigaw. Kung magkagayon ay tatayo si Daniel sa kaniyang bahagi, upang ibigay ang kaniyang patotoo.” Manuscript Releases, tomo 21, 437.

Pansinin ang Daniel 12:12-13: “Mapalad ang naghihintay, at dumarating sa isang libo't tatlong daan at tatlumpu't limang araw.”—“Mapalad ang dumarating sa 1335. Mapalad ang dumarating sa

1843,” iyan ang talata 12.

Talata 13:

Nguni't humayo ka sa iyong lakad hanggang sa wakas: sapagkat ikaw ay mamamahinga, at tatayo sa iyong bahagi sa katapusan ng mga araw. Daniel 12:12-13.

Pinag-ugnay ni Sister White ang talata 12 at 13, na sinasabing ang pagpapala ng 1335 ay natutupad noong 1843 at 1844. Hindi ito tungkol sa isang punto sa panahon, kundi tungkol sa mga naghihintay sa Matagumpay na Pagpasok sa Jerusalem ni Cristo, kumikilala sa mga anghel na nagsisipanhik at nagsisipanaog sa hagdan, at pumapasok sa tipan sa Panginoon habang ibinibigay Niya sa kanila ang dalawang tapyas ng tipan.